

VÝUKA A VÝZKUM URBANISMU, ARCHITEKTURY A SOUVISEJÍCÍCH DISCIPLÍN NA NAŠICH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Z iniciativy Ústavu územního rozvoje se 22. března t. r. v Brně sešli zástupci tohoto ústavu se zástupci vysokých škol, které působí v oborech souvisejících s územním rozvojem. 14 zástupců z 10 různých fakult a kateder diskutovalo o možnostech spolupráce ÚÚR a vysokých škol, o možné výměně názorů a spolupráci mezi jednotlivými zařízeními navzájem. Jedním z výsledků tohoto jednání byla dohoda, že především pro informování odborné veřejnosti zveřejní zástupci škol prezentaci své školy, ústavu, katedry, jejich výzkumných prací a náměty na možnou spolupráci s ÚÚR a s jinými školami. Tyto příspěvky pak budou prostřednictvím ÚÚR publikovány v nejbližším čísle časopisu Urbanismus a územní rozvoj. Ačkoliv s tímto námětem souhlasili všichni účastníci jednání, bohužel do redakční uzávěrky tohoto čísla jsme prezentaci od všech neobdrželi. Abychom však dostáli ujednání, prezentujeme alespoň ty příspěvky, které redakce časopisu včas obdržela. Pokud obdrží redakce ještě další příspěvky, budou otištěny v příštím čísle.

Alena Navrátilová

VUT V BRNĚ FAKULTA ARCHITEKTURY ÚSTAV TEORIE URBANISMU

Fakulta architektury je jednou z fakult Vysokého učení technického v Brně, zajišťuje výchovu architektů v bakalářském, magisterském a doktorském studijním programu. Fakulta je oprávněna provádět habilitace a jmenovací profesorská řízení v oborech architektura a urbanismus. Základními pracovišti fakulty jsou ústavy a ateliéry, kterých je celkem 12. Současná struktura fakulty vznikla v roce 2000, kdy se uskutečnila rovněž výběrová řízení na většinu učitelství míst.

Ústav teorie urbanismu má v současnosti celkem 6 učitelů (z toho jednoho profesora, 2 docenty a 3 odborné asistenty) a 4 interní doktorandy.

Výuka Ústavu teorie urbanismu

Ústav garantuje veškerou teoretickou výuku urbanismu (přednášky, cvičení a semináře) v bakalářském, magisterském

a doktorském studijním programu na Fakultě architektury VUT v Brně. Ústav je dále školicím pracovištěm doktorského studia v oboru „Urbanismus“.

V bakalářském studijním programu zajišťuje Ústav teorie urbanismu základní výuku urbanismu – vývoj urbanismu, urbanistická typologie, funkčně provozní vztahy, kompoziční zásady, sociologie, zeleň a rekreace, základy ekologie. Dále Ústav teorie urbanismu seznamuje studenty se zásadami koncepce města, center, městských částí a krajiny. Samostatná část výuky je věnována základním problémům územního plánování. Uvedený povinný rozsah výuky bakalářského studijního programu je doplněn několika volitelnými předměty, které se zabývají hlouběji problematikou krajiny, zahradní architektury, městského interiéru a rekonstrukce sídel.

Magisterský studijní program je věnován prohloubení výuky urbanismu se zřetelem na aktuální a teoretické otázky urbanismu a územního plánování, otázky urbanizace a rozvoje osídlení, nové trendy v tvorbě městského prostředí. Teoretická výuka v tomto studijním programu je zajišťována přednáškami, semináři a samostudiem.

Doktorský studijní program v oboru „Urbanismus“ zajišťuje nejvyšší vzdělání v oboru a je orientován na řešení nejnáročnějších odborných úkolů (teoretických i praktických) s uplatněním principů vědeckého přístupu. Tomuto cíli studia je přizpůsoben výběr předmětů a formy jejich výuky. Závěrem studia je obhajoba disertační práce, jejíž výsledky by měly mít vedle teoretického i praktický dopad a využitelnost.

Výzkumné práce

Vedle pedagogické činnosti se věnují učitelé ústavu vědecko-výzkumné činnosti:

- Institucionální výzkum (jako výchozí platforma pro formulaci a řešení dílčích problémů a úkolů): výzkumný záměr FA VUT v Brně „Česká architektura a urbanismus v nové situaci“. V současné době běží úkol třetím rokem, Ústav teorie urbanismu garantuje urbanistickou část úkolu. Uplynulé etapy úkolu byly věnovány analýze stavu českého urbanismu, současná

etapa je zaměřena na nástin předpokladů a perspektivy rozvoje českého urbanismu.

- V současné době se na Ústavu teorie urbanismu zpracovává třetím závěrečným rokem grantový projekt GAČR „Strategie rozvoje měst po povodni“. V první fázi se projekt zaměřil na identifikaci příčin, průběhu a důsledků povodně v roce 1997 na postižená moravská města. Cílem práce je navrhnout zásady ochrany ohrožených měst a strategii jejich urbanistického rozvoje. Odpovědným řešitelem úkolu je doc. Ing. arch. Miloslav Konvička, CSc., na úkolu spolupracují interní pracovníci fakulty architektury a řada externích spolupracovníků např. z Fakulty stavební VUT v Brně, Masarykovy univerzity v Brně, Palackého univerzity v Olomouci, Akademie věd ČR a ÚÚR v Brně. Dále spolupracují odborníci z měst, která byla postižena povodní v roce 1997 – z Olomouce, Přerova, Kroměříže, Uherského Hradiště a Hodonína.
- Dále jsou řešeny úkoly dalších agentur, zejména Fondu rozvoje vysokých škol, které jsou věnovány především otázkám koncepce a obsahu výuky.

Náměty na možnou vzájemnou spolupráci mezi ÚÚR a Ústavem teorie urbanismu FA VUT

- Nadále spolupracovat při řešení vědecko-výzkumných úkolů (GAČR, FRVŠ, apod.).
- Nadále spolupracovat při zajišťování výuky sociologie.
- Nově zapojit vhodné odborníky z ÚÚR pro výuku územní ekonomie, územního a regionálního plánování.
- Zapojovat odborníky z ÚÚR v komisiích při obhajobách bakalářských a diplomových prací, při státních doktorských zkouškách a obhajobách disertačních prací.
- Nadále publikovat výsledky výuky v časopise Urbanismus a územní rozvoj (ateliéry, vědecko-výzkumné úkoly, aktuality apod.).
- Najít vhodné formy zapojení učitelů Ústavu teorie urbanismu při řešení urbanisticky závažných úkolů ÚÚR.

Náměty na možnou spolupráci mezi dalšími školami a Ústavem teorie urbanismu FA VUT Brno

- Spolupracovat nadále s Fakultou stavební VUT v Brně a příslušnými odbornými pracovišti Masarykovy univerzity v Brně a Palackého univerzity v Olomouci.
- Prohloubit spolupráci ve výukovém procesu a vědecko-výzkumné činnosti a při zajišťování komisí (obhajoby bakalářských, diplomových a doktorských prací) s Fakultou architektury ČVUT Praha.
- Nadále spolupracovat při propagaci celostátní urbanistické soutěže „O nejlepší urbanistický projekt“.
- Navázat odborné kontakty s Katedrou sociální geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Jan Koutný
Miloslav Konvička

ČVUT V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY ÚSTAV URBANISMU

Ústav urbanismu již řadu let zakládá svou pedagogickou činnost na vyváženém prolínání poznatků z bohaté praktické a širší vědecko-výzkumné práce.

Tematicky se věnuje oblastem:

- Urbanismu a urbanistické tvorbě;
- Krajinářské architektuře, tvorbě krajiny, parků a zahrad;
- Územnímu a strategickému plánování.

K řešení jednotlivých témat a úkolů přistupuje na základě principů trvale udržitelného rozvoje. Ve všech oblastech usiluje ústav o úzkou spolupráci s významnými odbornými institucemi u nás i v zahraničí, zejména pak s odborně blízkými pracovišti vysokých škol.

Fakulta architektury ČVUT v Praze zajišťuje výuku jednotlivých předmětů bakalářského a magisterského studijního programu „Architektura a urbanismus“. Dále také výuku předmětů doktorského studijního programu „Urbanismus a územní plánování“.

V uvedených oblastech zajišťuje Ústav urbanismu FA výuku pro obor „Pozemní stavby a architektura“ akreditovaný na Fakultě stavební ČVUT v Praze.

V rámci celoživotního vzdělávání organizuje ústav dvousemestrální kurzy „Urbanismus a územní plánování – Nové poznatky v posledních deseti let“.

Ve spolupráci s FA VUT v Brně organizuje Ústav urbanismu celostátní studentskou soutěž „O nejlepší urbanistickou práci“.

Patří k nim například:

- Slovenská technická univerzita v Bratislavě, Fakulta architektury;
- Vysoké učení technické v Brně, Fakulta architektury;
- Česká zemědělská univerzita v Praze, Lesnická fakulta;
- Výzkumný ústav Silva-Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví v Průhonících;
- Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor územního plánování;
- Ústav územního rozvoje Brno;
- Ministerstvo životního prostředí;
- Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR;
- Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu.

V zájmu oživit vědeckovýzkumnou činnost ústavu byl v roce 1998 podán na MŠMT návrh výzkumného záměru pod názvem „Proměny urbanismu“. Návrh byl úspěšný a od roku 1999 do roku 2003 má ústav přísliby prostředky na řešení níže uvedených dílčích úkolů:

- **Názvoslovní urbanismu a územního plánování**
Garant: doc. Ing. arch. Ivo Oberstein, CSc.
- **Regulační plány**
Garant: doc. Ing. arch. Jan Mužík, CSc.
Obsahující části:
 - Názvoslovní a příklady metodiky užívané pro zpracování regulačních plánů
Garant: doc. Ing. arch. Karel Maier, CSc.
 - Urbanistické regulativy v historii stavby měst.
Garant: Ing. arch. Josef Zajíc, CSc.
 - Regulační plány – rozbor současné praxe
Garant: Ing. arch. Jitka Mejstnarová
 - Regulační plány v zemích EU
Garant: Ing. arch. Vít Řezáč
- **Kulturní krajina a nástroje její ochrany**
Část I. – Východiska, metodiky a náměty
Garant: doc. Ing. arch. Ivan Vorel, CSc.
- **Transformace a suburbanizace venkova**
Garant: doc. Ing. arch. Miroslav Baše
- **Vztah podkladů a nástrojů strategického a územního plánování, užít v prostorovém plánování**
Analytická část.
Garant: doc. Ing. arch. Karel Maier, CSc.

Řešení těchto dílčích úkolů vychází z problémové analýzy vývoje současného

stavu oboru. Dále z principů udržitelného rozvoje a požadavku zlepšování kvality prostředí v sídlech a krajině.

Celkové zaměření výzkumného záměru a předpokládané cíle etapy 2000, stejně jako výsledky řešení jednotlivých dílčích úkolů, byly v průběhu tohoto roku prezentovány na významných mezinárodních i celostátních konferencích a seminářích. Těto prezentaci vždy předcházelo oponentování úkolu, metodiky a výsledků řešení uvnitř řešitelského kolektivu.

Průběžné výsledky řešení, týkající se základních tematických okruhů – územní plánování, ochrana krajiny, transformace a suburbanizace byly využity při formulování stanoviska k podkladovému materiálu pro vypracování věcného záměru nového stavebního zákona v oblasti územního plánování. Stanovisko bylo koordinováno se stanoviskem Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR a v červenci roku 2000 předáno Ministerstvu pro místní rozvoj, Odboru územního plánování.

Text stanoviska vypracoval na základě diskuse a písemných vyjádření skupiny expertů doc. Ing. arch. Jan Mužík, CSc.

Nejvýznamnější akcí pořádanou Ústavem urbanismu FA ČVUT v Praze v roce 2000 byla vědecká mezinárodní konference na téma „**Město, venkovský prostor a krajina**“, která se uskutečnila ve dnech 7. a 8. listopadu v kongresovém centru Masarykovy koleje. Cílem této konference bylo prezentovat výsledky řešení dílčích úkolů VZ a podrobit je širší vědecké diskusi. Konference se účastnili zástupci vysokoškolských pracovišť a výzkumných ústavů z Bratislavy, Brna a Prahy. Pozváni byli též zástupci Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva životního prostředí. Všichni účastníci hodnotili zaměření, obsah, organizaci i výsledky konference jako velmi kvalitní a pro další vývoj oboru jako velmi významné.

Výsledky řešení výzkumných úkolů byly průběžně zařazovány do obsahu výuky jednotlivých předmětů magisterského a doktorského studijního programu. Na základě těchto výsledků byl též upraven program Kurzu celoživotního vzdělávání pro šk. r. 2000/2001.

Výsledky jsou též průběžně ověřovány na řadě praktických úkolů řešených v rámci doplňkové činnosti převážně jako studentské projekty, zpracováváné v těsném

kontaktu s pořizovateli, nejčastěji s orgány měst a obcí.

Jan Mužík

V současné době má Ústav urbanismu FA ČVUT v Praze 16 členů s plným úvazkem, 9 s polovičním úvazkem, 5 stálých externích spolupracovníků a 10 prezenčních doktorandů. Složení stálých pracovníků: 2 profesori, 6 docentů, 6 odborných asistentů, 1 sekretářka.

ČVUT V PRAZE FAKULTA STAVEBNÍ KATEDRA SÍDEL A REGIONŮ

Katedra byla založena v r. 1991 s cílem:

- zajišťovat jednosemestrální výuku urbanismu a územního plánování na všech oborech fakulty stavební;
- vychovávat územní plánovače a komunální politiky v rámci profesního modulu Plánování sídel a regionů.

Vědecko-výzkumná činnost katedry je zaměřena především na problematiku územního plánování, urbanismu, regenerace měst (centra, sídliště). V současné době jsou v rámci výzkumného záměru č. 5 „Aspekty životního prostředí ve stavebnictví“ zpracovávána témata:

- 1) Strategické principy trvale udržitelného rozvoje v procesu územního plánování sídel a regionů.
- 2) Strategie trvale udržitelného rozvoje v ekologickém plánování území, sídel, staveb.
- 3) Synergetika v tvorbě sídel a regionů.
- 4) Strategie rozvoje a územně plánovací dokumentace – rozměr času.
- 5) Genetický kód a identita sídel, staveb.

V rámci česko-italského výzkumného projektu (FSv ČVUT v Praze – Legambiente Campania, Neapol) je řešena problematika regenerace poválečných sídlišť.

Spolupráce s ÚUR:

- a) Využívat zajímavých odborných článků z časopisu Urbanismus a územní rozvoj pro výuku.
- b) Přispívat do časopisu Urbanismus a územní rozvoj.

Spolupráce s dalšími školami:

- a) Přednesení vybraných témat ve výuce studentů na jiných fakultách
- b) Spolupráce při řešení nových výzkumných úkolů praxi.

Alena Mansfeldová

MASARYKOVA UNIVERZITA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA KATEDRA REGIONÁLNÍ EKONOMIE A SPRÁVY

Zaměření katedry

Výuka odborných předmětů orientovaných na ekonomické, geografické, demografické, environmentální, právní, institucionální a informační aspekty prostorového rozvoje a územní správy a samosprávy (s důrazem na transfer institucionálních a koncepčních přístupů v EU). Výuka je zabezpečována jak v prezenčním, tak distančním studiu (připraven kurz v rámci celoživotního vzdělávání).

Vědecko-výzkumná činnost

Základní a orientovaný výzkum v oblasti regionální ekonomie (např. teorie lokalizace), aplikovaný výzkum v oblasti regionálních a lokálních programů socioekonomického rozvoje a prostorových aspektů odvětvového rozvoje (např. rozvoj cestovního ruchu, globální aspekty rozvoje). V současnosti katedra koordinuje výzkumný záměr MŠMT „Faktory efektivnosti rozvoje regionů ČR“ (v roce 2001 vydána Případová studie k problémům regionálního rozvoje ČR) a dále je nositelem grantu GA ČR „Regionální hodnocení rozvojových účinků evropského integračního procesu na příkladě krajů České republiky“. Mimo to jsou průběžně řešeny zakázky získané v rámci výběrových řízení (např. Strategie rozvoje Jihomoravského kraje, Regionální operační program NUTS 2 Jihovýchod, Společný programový dokument česko-slovenského přhraničí).

Prezentace

Dosažené výsledky výzkumu jsou každoročně prezentovány na mezinárodních kolokviích pořádaných katedrou (v letošním roce jde již o čtvrté kolokvium, pořádané ve spolupráci s Výzkumným centrem regionálního rozvoje při MU). Pracovníci katedry se pravidelně zúčastňují vědeckých konferencí, pořádaných v ČR i v zahraničí. Katedry odborně spolupracují se zahraničními pracovišti (v loňském roce např. Finanzwissenschaftliches Forschungsinstitut an der Universität zu Köln).

Milan Víturka

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIE

Ekonomicko-správní fakulta poskytuje vysokoškolské vzdělání v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech. Studium je zde organizováno na základě kreditního systému, který byl na fakultě zaveden jako na jedné z prvních fakult v ČR v roce 1992, v současné době je široce využíván systém ECTS – evropský systém transferu kreditů. Fakulta nabízí ve svých studijních programech širokou škálu ekonomických, správních a jiných předmětů. Kromě běžných studijních programů fakulta realizuje programy celoživotního vzdělávání. Poměrně velké zastoupení studijních oborů, specializací a předmětů dává možnost širokého záběru při zpracování výzkumných témat. Interdisciplinární přístup je hlavním znakem vědecko-výzkumných aktivit, což staví fakultu do vhodné pozice pro spolupráci s nejrůznějšími hospodářskými a státními správními orgány.

Katedra veřejné ekonomie je dnes jednou z pěti kateder ESF garantujících vlastní studijní obor Veřejná ekonomika v rámci studijního programu Hospodářská politika a správa. Ten je zpracován tak, aby se jeho absolventi mohli uplatnit v souladu se svým individuálním zájmem v co nejširším spektru pracovních příležitostí zejména v těch částech národního hospodářství, které souvisí s redistribučními procesy a regulační funkcí moderního demokratického státu. Typicky se může jednat o pozice ve sféře veřejných financí, státní správy a samosprávy, v řízení ekonomických a finančních procesů v institucích všech odvětví veřejného sektoru, tedy i například v bydlení a odvětvích technické infrastruktury, jakož i ve stále pestřejším sektoru soukromých neziskových organizací. Studenti jsou vedeni k tomu, aby se u nich spojovaly praktické dovednosti a hluboké znalosti podstaty a souvislostí ekonomických a sociálních jevů s úctou k člověku, právu a řádu věcí.

Zaměření **vědecko-výzkumné činnosti** fakulty vychází z oborové struktury a profilace fakulty a ovlivňuje dlouhodobé výzkumné zaměření jednotlivých kateder s využitím grantů GAČR, fondu rozvoje vysokých škol, výzkumných záměrů, grantů jednotlivých ministerstev a také grantů zahraničních agentur. Na podporu rozvoje vědecko-výzkumných aktivit využívá fa-

kulta vnitřní grantový systém, do kterého jsou každoročně přijímány výzkumné úkoly související s dlouhodobým výzkumným zaměřením. K rozvoji vědy a výzkumu významně přispívají také disertační práce zpracovávané na ESF. V současnosti je výzkumné zaměření fakulty orientováno zejména do následujících oblastí:

- empirická analýza a teoretické souvislosti transformačního procesu ekonomiky ČR,
- efektivnost ve veřejném sektoru,
- hodnocení efektivnosti daňové soustavy,
- regionální rozvoj a jeho ekonomické aspekty,
- veřejná správa a veřejné rozpočty,
- informační systém o území atd.
- efektivnost a užítky dotací do bydlení.

Vedle těchto hlavních směrů se realizují v rámci výzkumného zaměření kateder další úkoly. Na Katedře veřejné ekonomie je předmětem zkoumání především pojetí efektivnosti ve specifických podmínkách veřejného sektoru a teoreticko-metodologické aspekty veřejných financí. V současné době je na Katedře veřejné ekonomie ve spolupráci s Katedrou regionální ekonomie a správy zpracováván výzkumný záměr „Faktory efektivnosti rozvoje regionů ČR“ financovaný MŠMT. Dále jsou zpracovávány následující granty:

- Fondové financování jako faktor diverzifikace veřejných financí – teoreticko-metodologické aspekty (řešitel: doc. Šelešovský).
- Inovace učebního plánu oboru Veřejná ekonomie a správa, včetně tvorby učebních materiálů, textů a učebnic (pokračující grant z r. 2000) – (řešitel: doc. Malý).
- Unformal Payments in the Health Care (pokračující grant z r. 2000) – (řešitel: doc. Malý).
- Vliv organizačního zajištění na kvalitě profesionální péče o nezaopatřené děti (pokračující grant z r. 2000) – (PhDr. Winkler – spoluřešitel).
- Kvalita života pacientů se syndromem zástavy dechu (pokračující z r. 2000) – (PhDr. Winkler – spoluřešitel).

Vzhledem k zaměření vědecko-výzkumné činnosti fakulty i Katedry veřejné ekonomie (KVE) je spolupráce s ÚÚR jistě přínosem pro obě strany. Prvním krokem k navázání užší spolupráce bylo v roce 1999 zpracovávání dotazníků z oblasti bydlení za pomoci studentů denního studia. Dále to byla spolupráce s pracovníky ÚÚR na zpracování učebního textu Ekonomika bydlení a participace na výuce

stejnomeného předmětu. V letošním roce se naopak předpokládá participace KVE na zpracování úkolu ÚÚR (zadaného MMR) zaměřeného na účinnost bytové politiky. Do budoucna by mohla být prohloubena spolupráce KVE na úkolech ÚÚR zejména se zapojením studentů, včetně zadávání témat diplomových a bakalářských prací od ÚÚR. Pro ÚÚR by to znamenalo příliv svěžího, mladého ovzduší a pro studenty by byl přínosný užší styk s praxí. Byla by samozřejmě vítána i pomoc ÚÚR při zpracování některých výzkumných úkolů na ESF.

Katedra veřejné ekonomie **spolupracuje** ve svém oboru také s dalšími **vyššími školami**. Tato spolupráce probíhá již od roku 1994 v rámci Asociace veřejné ekonomie (AVE). AVE je volným akademicky orientovaným profesním sdružením pracovišť a jednotlivců zabývajících se problematikou ekonomie veřejného sektoru v celé své šíři od veřejných rozpočtů k odvětvovým a institucionálním ekonomikám z pohledu teorie i praxe. Na práci AVE se podílí Ekonomická fakulta VŠB-Technické univerzity v Ostravě, Fakulta ekonomicko-správní Univerzity Pardubice, Vysoká škola ekonomická v Praze, Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity v Brně a jednotlivci – odborníci z ostatních ekonomických fakult vyšších škol v ČR a na Slovensku.

*Jaroslav Rekořík
Dagmar Špalková*

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA UK KATEDRA SOCIÁLNÍ GEOGRAFIE A REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty UK se dlouhodobě zabývá problematikou územního rozvoje a prostorovou distribucí sociálně ekonomických jevů a procesů. Základním směrem našeho výzkumu je problematika sociálně geografické transformace společnosti a změny v prostorové organizaci společnosti. Pracoviště je nositelem výzkumného záměru Stav a vývoj geografické struktury interakcí mezi přírodním prostředím a společností. V rámci těchto témat se také zabýváme problematikou organizace a financování veřejné správy, regionalizací a vymezováním regionů různých řádů a problematikou územního plánování a tvorbou územních plánů. Relativně dlouhou tra-

dici má na našem pracovišti výzkum městských struktur a výzkum venkovského prostoru.

Výuka na katedře probíhá ve všech třech typech studia (bakalářské, magisterské i doktorské) pro celkem 20-30 studentů zapsaných v každém ročníku odborného studia a pro dalších 20-30 interních doktorandů v obou studijních oborech.

Ve výuce je věnována pozornost jednotlivým geografickým oborům, z nichž vybírám Geografii města (L. Sýkora), Geografie venkova (R. Perlín), Teorie regionálního rozvoje (J. Blažek), Urbanismus a územní plánování (R. Perlín), Využití půdy – Land use (I. Bičík). Kromě výše uvedených přednášek nebo cyklů přednášek, katedra zajišťuje výuku i v dalších geografických nebo souvisejících oborech.

Na katedře dále probíhá výuka v letním semestru pro skupinu studentů z Dartmouth College (USA) a celá řada odborných seminářů a setkání.

Výzkumné práce, které jsou v současné době zpracovávány

Rozsah výzkumné práce jednotlivých pracovníků katedry je velmi bohatý a různorodý. Výzkumná práce se na katedře zajišťuje jednak prostřednictvím výzkumného záměru a jednak prostřednictvím jednotlivých grantových projektů. Mezi nejvýznamnější grantové projekty patří Regionální rozvoj v kontextu evropské integrace řešený v letech 1999-2001. V současné době se připravuje publikace Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecné teorie, která bude připravena do tisku v konci letošního roku. Tento grantový projekt navazuje na předcházející projekt řešený v letech 1996-1998.

Další grantový projekt je zaměřen na dlouhodobé změny ve využití půdního fondu ČR a je řešen v letech 1996-2001. Výsledkem tohoto projektu je detailní databáze o změnách ve využití půdního fondu v letech 1845 – 1945 – 1990.

Kromě těchto dvou základních grantových projektů je dále na katedře menšími týmy řešena problematika příhraničních oblastí Česka, trvale udržitelný rozvoj venkova a další úkoly.

Naše náměty na možnou spolupráci s ÚÚR

Studenti sociální i regionální geografie v magisterském i doktorském programu velmi účinně využívají informací, které jsou k dispozici v knihovně ÚÚR. Jako velmi cenné je dále možné považovat

i pravidelnou výměnu publikací mezi naší Geografickou knihovnou a Studijním a dokumentačním oddělením ÚÚR Brno. Časopis *Urbanismus a územní rozvoj* patří mezi čtené česky psané časopisy, které jsou k dispozici všem zájemcům v naší knihovně.

Protože problematika územního rozvoje je zpravidla řešena celou řadou různých odborných pracovišť, a to z rozdílných pohledů, uvítáme vybudování jedné základní informační sítě, na které by bylo možno vyhledat příslušné kontakty jak na jednotlivá pracoviště nebo osoby, tak i na konkrétní odborné projekty. Vzhledem k zaměření naší práce je pro nás velmi cenné, pokud budeme mít možnost čerpat základní údaje z jednotlivých výzkumných prací nebo databázových souborů, které ÚÚR v minulosti shromáždilo a které má nyní k dispozici.

Naše náměty na možnou spolupráci s dalšími školami, které působí v oboru

Dlouhodobě naše pracoviště rozvíjí velmi účinnou spolupráci s FA ČVUT, Ústavem urbanismu a dále s Ústavem veřejné správy a regionálního rozvoje VŠE Praha. Spolupráce je založena na osobních kontaktech jednotlivých pracovníků, pro studenty je velmi cenná možnost návštěv přednášek na dalších školách. Všechna tři pracoviště dále spolupracují při obhajobách závěrečných prací studentů i při obhajobách doktorských prací. Jednotliví kolegové se spolupodílejí i na řešení výzkumných témat spolupracujících pracovišť nebo zajišťují externí výuku.

S dalšími pracovišti, která se zabývají problematikou územního rozvoje, je nutné zmínit velmi kolegialní vztahy s geografy na Masarykově univerzitě, Katedře regionální ekonomie a správy.

V budoucnosti jako cenné vidíme především možnost provázání studijních programů mezi jednotlivými školami a lepší průchodností pro studenty a tím i zvětšení variability nabízených přednášek při zachování vysoké odborné kvality.

Radim Perlín

UNIVERZITA PARDUBICE FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

Fakulta ekonomicko-správní Univerzity Pardubice je mladá fakulta, která bude v letošním roce slavít desetileté výročí. Má

akreditovaný bakalářský a magisterský studijní program *Hospodářská politika a správa*. Od akademického roku 2000/2001 je dále akreditován doktorský studijní program *Systémové inženýrství a informatika*, obor *Informatika ve veřejné správě*.

V magisterském studijním programu si studenti dotvářejí svůj profil orientací na předměty jednoho ze tří oborů:

- Veřejná ekonomika a správa
- Ekonomika, řízení a finance
- Informatika ve veřejné správě

Fakulta ekonomicko-správní se člení na tyto katedry a ústavy:

- Katedra obecné a veřejné ekonomie
- Katedra veřejné správy a regionálního rozvoje
- Katedra práva a správní vědy
- Katedra ekonomiky, financí a účetnictví
- Katedra managementu
- Ústav informačních systémů
- Ústav matematiky

Výuku cizích jazyků zajišťuje Fakulta humanitních studií Univerzity Pardubice.

V návaznosti na zaměření vysokoškolské výuky rozvíjí fakulta i svoji vědecko-výzkumnou činnost, spolupráci s vysokými školami obdobného typu v ČR a v zahraničí a v neposlední řadě všestrannou spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, jak v regionálním rámci, tak v celostátním měřítku.

Obdobně jako na ostatních fakultách českých univerzit byla vědecko-výzkumná činnost od roku 1999 rozšířena do oblasti, která spadá do tzv. institucionálně financovaného výzkumu. Fakulta ekonomicko-správní Univerzity Pardubice řeší výzkumný záměr „Analýza a modelování sídelních celků a regionů a jejich informačního propojení“, který je evidován na MŠMT pod číslem MSM 2514100001. Práce na projektu je plánována na období pěti let s předpokládaným rokem ukončení 2003.

Výzkumný záměr je koncipován interdisciplinárně, a vyžaduje spolupráci odborníků z oblasti veřejné správy, ekonomie, matematického modelování, informatiky a geografických informačních systémů. Do řešení je zapojena většina pracovníků naší fakulty.

Cílem výzkumného záměru fakulty je vytvoření nástrojů, pomocí nichž se usnadní a zobektivizuje rozhodování řídicích pracovníků v daném regionu.

Záměr je orientován na analýzu a modelování:

- vztahů mezi územním celkem a regionem a podílu územní samosprávy na rozvoji regionů;
- sídelních celků při zdůraznění jejich ekonomické, urbanistické, dopravní, kulturní a další funkce;
- organizační struktury obcí, okresních úřadů, vyšších územně samosprávných celků, jakož i firem zřizovaných obcemi;
- finančních toků v regionu, sídelních celcích a jednotlivých ekonomických subjektech;
- datových toků v regionu;
- informačního propojování sídelních celků a regionů s důrazem na bezpečnost informací;
- geografických informačních systémů a jejich využití sídelními celky a regiony;
- dopravních toků v sídelních celcích a regionech;
- řešení ekologických prevencí a krizí na úrovni regionu.

V současné době končí první etapa řešení, v níž došlo ke konkrétní specifikaci problémových okruhů a výběru cest jejich řešení.

Podrobnější popis výzkumného záměru lze najít v časopise *E + M, Ekonomie a Management*, r. IV., č. 1/2001 v článku *Vědecko-výzkumná činnost na Fakultě ekonomicko-správní Univerzity Pardubice* (Kraftová, Linda) str. 60 – 63, odkud byla část příspěvku také převzata.

Dále se na Katedře veřejné správy a regionálního rozvoje řeší studie, které se týkají strategického rozvoje mikroregionů převážně v rurálním prostoru.

Fakulta se nebrání žádné spolupráci a věří, že se v brzké budoucnosti rozvine na konkrétních úkolech spolupráce i s Ústavem územního rozvoje.

Šárka Brychtová